



Beirniadaethau gwaith cartref 2024

Cystadleuaeth 21: Cyfansoddi Cynradd

FY NHYCHYMUG gan CALONNAU CAREDIG 6469

Rhaid canmol y cyfansoddwr yma yn fawr iawn. Gan feddwl mai gwaith disgybl Ysgol Gynradd yw hwn mae o'n arddangos addewid aruthrol fel cyfansoddwr. Mae'r score are track wedi ei gyflwyno mewn modd deallus. Mae'r cyfuniad o offerynnau yn ddifyr iawn yn arbennig y *body percussion*. Cryfder y darn hwn yw'r ysgrifennu l'r Delyn. Llauer o greadigrwydd yma.

Cwplwl o sylwadau i gryfhau y darn ymhellach:

- 1) Ystyried balans yr offerynnau. E.e. byddai *f* y trwmped llauer cryfach na'r gweddill. Felly addasu hwn i gael balans gyda'r gweddill.
- 2) Ystyried codi marc deinameg y delyn yn bar 8 i osgoi y patrwm yma yn mynd ar goll.
- 3) Bar 25 – Nid yw nifer y curiadau yn gywir yn y bar hwn. Am rhyw reswm mae rest gwerth cwafer yn ychwanegol.

Da iawn wir!

Cystadleuaeth 22: Uwchradd

DELWEDDAU gan BOB

Ymgais dda yma Bob. Dyma gan ysgafn effeithiol ar y cyfan. Mae ymgais i greu haenau diddorol o ran gwedd. Hoff iawn o'r sgwennu i'r bas. Mae'r strwythur y gan yn dda. Hoff o'r adran ble mae y piano yn unig ac yna y bas yn arwain ni'n ôl i'r band llawn. Byddai cael un offeryn unawdol heblaw am y piano yn cyfoethogi y gwaith hwn. Defnyddio y piano i gyfeilio a wedyn rhoi yr alaw i offeryn arall neu hyd yn oed llais.

RHYDDID gan Bowen Barklam

Can ysgafn effeithiol yma. Mae'r alaw yn syml, a'r patrwm cordiau yn gweithio yn dda. Mae wir potensial yn y cyfansoddiad yma. Braf clywed amrywiaethau y gitâr flaen. Gresyn nad yw'r gan yn cyrraedd unrhyw uchafbwynt, tueddiad i aros yn i unfan. Rwy'n hoff o'r *middle eight*, a'r gwedd



Beirniadaethau gwaith cartref 2024

newydd a gafodd ei gyflwyno. Teimlo ar ôl y cymal hwnnw roedd cyfle i'r gan fynd i rywle newydd a chyffroes ond ni chafwyd hyn. Efallai ail-edrych ar taith y gerddoriaeth.

DELWEDDAU'R MYNYDD gan Albatros

Darn safonol sydd yn arddangos nifer o liwiau sydd yn bosib ar y delyn. Er nad ydw i'n gallu dychmygu pa fath o fynydd sydd yn meddwl y cyfansoddwr credaf fod yr ysgrifennu yn aeddfed. Mae nifer o syniadau cyfansoddiadol byrion syn gweithio yn dda. Y patrwm 9/8 yn un enghraifft o hyn. Gyda mwy o olygu mae cyfle i wneud i'r darn yma weithio yn well fel cyfanwaith. Plethu rhai o'r motiff gyda'i gilydd i greu haenau. Mewn gwirionedd mae llawer o gynnwys yma a all fod y sylfaen i gasgliad o ddarnau.

Da iawn!

DELWEDDAU SWYN Y NADOLIG gan Twts

Darn swynol dros ben yma gan Twts. Ysgrifennu effeithiol i'r delyn. Cyffyrddiadau hyfryd yn gweddu i'r ddelwedd o'r Nadolig. Mae ymgais i ddatblygu y themâu, ond teimlo bod yr holl beth ychydig yn saff. Gall yr ysgrifennu i'r chwythbrennau fod llawer mwy uchelgeisiol i ddangos datblygiad.

Cystadleuaeth 24: Emyn don

CAPEL HENDRE

Dyma emyn don lwyddiannus gyda nifer o gyffyrddiadau hyfryd. Dewis da o arwydd amser ar gyfer llif yr emyn. Dwi ddim yn siŵr fod y dilyniant cordiau ym mar 2 a 3 yn gweithio mor effeithiol a gweddill yr emyn. Drwy ymlwybro drwy A leiaf dwi ddim yn teimlo ei fod yn gweddu i obaith ail linell bob pennill yn enwedig pennill 4 "*dan esgor toriad gwawr*". Hefyd teimlo y byddai cord o D Fwyaf yn fwy llachar a trawiadol ar ddiwedd "*ddi-ol-chaf*". Ddim yn deall pam mynd i cord G yn y gwrthdro cyntaf, hyn yn gwanhau yr effaith i mi.



Beirniadaethau gwaith cartref 2024

SIAN gan Mererid

Dyma emyn lwyddiannus yn gweddu yn hyfryd i'r geiriau "Emyn Llawenydd". Hoff iawn o'r dilyniannau cordiau ac yn teimlo fod yr emyn yn adeiladu yn wych tuag at y gwpled olaf. Man wendid yn bar 11 gyda wythfedau dilynol yn y Bass ar Tenor, gall y tenor ganu Bb ar y trydydd nodyn. Wedi dweud hyn nid yw'r effeithio ar y cyfanwaith. Hoff iawn o'r diweddgllo. Da iawn.

CYWAIR LLON

Dyma ymgais ddiddorol. Mae llawer iawn o waith wedi mynd i mewn ir darn hwn ar cyfarwyddiadau cychwynnol yn ddefnyddiol i wneud synnwyr o'r sgôr. Er hyn teimlaf fod yn sgôr yn anodd iawn yw ddarllen fel ag y mae o, ac o bosib wedi effeithio ar rhai dewisiadau. Wedi dweud hyn, credaf fod yr ysgrifennu i'r piano yn gelfydd iawn a chyffyrddiadau gwych o fewn y gwaith. Nid wyf yn teimlo fod yr ysgrifennu lleisiol mor llwyddiannus. Mae llinell y tenor yn aml iawn yn mynd uwchben yr alto, ac weithiau hyd yn oed uwchben y soprano. Dwi'n hoff iawn o'r dewis o gordiau ond credaf fyddai ail strwythuro y cordiau ym marrau 7 ac 8 a hefyd 15 ac 16 yn fwy effeithiol. Cadw yr alto uwchben y tenor ac hefyd osgoi mynd ar tenor o dan y bas yn ogystal. Dwi'n hoff iawn o'r coda gyda'r unsain trawiadol yn y bar 4/4 cyn agor allan i gord llachar D Fwyaf i gloi. Da iawn.

Cystadleuaeth 18: Emyn

Roedd hon yn gystadleuaeth boblogaidd, ac yn un dda hefyd. Roedd y safon yn wastad dros ben. Mae mân wendidau mewn nifer mawr o'r emynau, ond manion ydynt wir a rhai hawdd eu trwsio ym mwyafrif yr achosion. Byddai'n braf iawn gweld nifer o'r rhain yn cael eu trwsio a'u rhoi ar donau at iws yn fuan.

Efallai mai'r bai pennaf, os bai hefyd, oedd fod mwyafrif helaeth yr emynau *yn swnio fel emynau*. Hynny yw, roedd eu priod-ddull, eu geirfa, eu deunydd, yn debyg iawn iawn i'r emynau sydd gennym eisoes ac yn darllen fel efelychiadau ohonynt. Wrth gwrs mae rhywfaint o debygrwydd thematig a mydryddol i'w ddisgwyl, ond hwyrach fy mod wedi gobeithio am ychydig rhagor o ffresni a fflach. Serch hynny, mae'n berffaith amlwg fod gafael yr emynwyr hyn ar hanfodion yn grefft yn gadarn, ac mae'r cerddi yn hynod ganadwy drwy'r trwch.

Rwyf bron yn sicr mai'r un bardd a gyfansoddodd ddeuddeg o'r emynau a ddaeth i law: *Rhion, Betsan, Dilys, Isoel, Rhion 2, Fflur, Tomi, Irfon, Teleri, Ruth, Hafan 1 a Phillip*. Os wyf yn iawn, diolch i'r bardd am ei d(d)ycnwch ac am fod mor gynhyrchiol; teg dweud hefyd ei fod yn emynydd solet o ran mydryddiaeth a chreffft. Ond efallai y talai iddo ddefnyddio'i egni i weithio'n galetach ar un neu ddau ohonynt yn hytrach nag amlhau ceisiadau, gan sicrhau bod yr un neu ddau hynny wedyn yn disgleirio a phob gair yn ei le. O blith ei ymgeisiau,



Beirniadaethau gwaith cartref 2024

cefais flas arbennig ar emyn Tomi, efallai oherwydd ei fod yn emyn ar gyfer Gŵyl Ddewi ac felly ar gyfer achlysur penodol, ac yn fwy cofiadwy na rhai o'r lleill o'r herwydd.

Diolch nesaf i *Eithin Gleision*, *Cornel fach* a *Cofio*. Rhaid imi bwysleisio nad oes dim fel y cyfryw o'i le â'r rhain: maen nhw'n emynau da iawn a dim ond safon uchel y gystadleuaeth sy'n eu rhwystro rhag bod ymhlith y goreuon. Mwynheais arfer *Eithin Gleision* o ailadrodd 'Diolch Arglwydd' ar ddechrau pob pennill, ond mae ambell bennill fel y trydydd yn rhy amwys ac amhenodol ac felly'n colli rhywfaint o'u hergyd. Efallai ar y llaw arall y byddai modd cweryla â chenadwri *Cornel fach* i ymneilltuo rhag y byd pan â pethau'n anodd, ond nid ar sail pethau felly y mae beirniadu cystadleuaeth farddoni, debyg. Hwyrach fy mod ar dir cadarnach wrth awgrymu mai mymryn yn anghyson/anhydrin yw corfannu'r amrywiol fersiynau o'r gytgan ac y câi cynulleidfa drafferth o bosib yn ffitio'r geiriau i'r dôn wrth ganu. Yna ces fy swyno gan emyn *Cofio* i blant; mae rhywbeth swynol ac annwyl iawn yma, ond efallai fod perygl i orsymleiddio'r dweud nes nad yw'n dweud digon. Mae plant yn ddigon abl i brofi ac i ddeall cymhlethdod.

Yn nes at y brig y mae dwy ymgais gan *Cawrdaf* a *Gredifael*, ac yn bardd sydd y tu cefn i'r ddwy mi gredaf. O'r ddau emyn, eiddo *Cawrdaf* sydd orau gennyf gan y teimlaf fod mwy o gyfoesedd yma ac ymgais i lunio emyn sy'n ymrafael â rhai o'n pryderon a'n heuogrwydd heddiw wrth deimlo ein bod wedi dinistrio'r byd a etifeddwyd gennym. Diolch am lusgo'r gystadleuaeth i'r unfed ganrif ar hugain!

Pererin, yn sicr, yw llais mwyaf unigryw a chyfoes y gystadleuaeth. Dyma'r unig emyn nad yw ar fydr pendant, rheolaidd, ond mae yma rhythm sicr ac odl hefyd. Yn y gytgan, yn enwedig, teimlais fod priodas dda rhwng yr hyn a ddywedir a'r tempo cynyddol sy'n gyrru'r emyn yn ei flaen. Efallai mai byr braidd yw'r gwaith yn ei gyfanrwydd a byddai rhagor o ddatblygiad at y diwedd yn dda, ond yn sicr gallaf glywed a dychmygu'r emyn hwn yn cael ei ganu mewn gosodiad cyfoes ac yn fwy addas i fand efallai nag i'r hen organ.

Fel *Tomi* uchod, cyfansoddodd *Siliwen* emyn ar gyfer achlysur penodol, sef priodas. Mae wastad angen deunydd newydd ar gyfer digwyddiadau o'r fath a byddai hwn yn emyn gwych i'w ychwanegu at y casgliad. Mae'r gyfeiriadaeth yn ysgafn ond yn addas, fel at win y briodas yng Nghana. Mae'r grefft a'r fydryddiaeth yn sicr, a'r strwythur yn adeiladu'n ddiogel o bennill i bennill i greu darlun crwn o ddyheadau a gobeithion yr awdur ar gyfer y pâr priod.

Does dim sy'n syfrdanol o newydd am ymgais *Hafan 2*, ond prin iawn hefyd yw unrhyw wendidau. Mae'r emyn hwn yn llifo, yn canu, ac yn fachog o gofiadwy hefyd. Cryfder *Hafan* yw'r modd y mae'n adeiladu ei naratif o bennill i bennill; nid casgliad o syniadau a delweddau digyswllt sydd yma ond ymbil strwythuredig, fel dadl rethregol bron. Hoffais y symud naturiol o'r personol a'r unigol – y pechadur ar chwâl – yn yr ail bennill, tuag at y 'fintai ar ei thaith' yn y pennill clo. Os oes gwendid yma, hwyrach mai yn yr ail bennill y mae: teimlai braidd yn annisgwyl neu anghydnaws ddod ar draws 'preseb baban Mair' mewn emyn nad yw'n sôn fel arall am y Nadolig, ac efallai mai'r patrwm odli a gafodd ormod dylanwad braidd ar y dewis o'r gair 'gwâl' i ddisgrifio noddfa Duw. Ond fel arall dyma emyn lle y mae pob gair yn ei le.

Mewn cystadleuaeth mor boblog ac mor safonol, teimlais fod rheidrwydd arnaf bron i rannu'r wobwr. Gyda diolch i bob cystadleuydd felly, yn gydradd drydydd mae *Cawrdaf*, yn ail mae *Tomi* a *Pererin*, ac yn rhannu'r wobwr gyntaf mae *Hafan (2)* a *Siliwen*.



Beirniadaethau gwaith cartref 2024